

DAN BROWN,
RITHÖVUNDUR

FAKTA

Dan Brown
Føddur 22. júní 1964
Giftur við Blythe Newton

Útgávor í Langdon-röðini:
Angels & Deamons, The Da Vinci Code,
The Lost Symbol og Inferno

Aðrar bókur:
Digital Fortress og Deception Point

Skrívað saman við Blythe Newton:
187 Men to Avoid: A Survival Guide for the
Romantically Frustrated Woman og The Bald Book

Krimi-meistari

Það var í 2003 at Dan Brown veruliga vann seg upp á tindarnar sum rithøvundur. The Da Vinci Code, sum er onnur bókin í röðini um Robert Langdon, skapti almikla øsing, tí hon tordi at seta spurnartekin við tað mesta innan kristindómin. Ikki tí, hetta var langt ífrá fyrstu ferð, at hetta varð gjørt, og stóran part av vegnum endurtekur bókini bert tað, sum er ført fram áður – eitt nú í Holy Blood, Holy Grail.

Men hetta var fyrsta ferðin, at hetta var partur av eini lætt lisnari krimi-skaldsøgu, og tað gjørdi helst sítt til, at øsingin var somikið stór. Trýst elvir aloftast til móttýrst, og bráðliga hevði Dan Brown heiðurin av at hava skriva bókina, sum gjørdist skjótasti klintrarín í søguni hjá amerikonskum bókasølum. Í dag eru seld fleiri enn 80 milliónir eintøk av bókini. Brown varð eisini stevndur av øðrum høvundum, ið hildu hann hava stolið søgugongdina til bókina, men Brown vann rættarmálið og fekk helst eisini enn størri lýsingavirði til bókina.

Umframt tær fyra bøkurnar, har Robert Langdon er høvuðspersónur, hevur Dan Brown eisini skrivað tvær aðrar. Digital Fortress og Deception Point minna um

Langdon-röðina á tann hátt, at talan er um action-pakkað krimi, har øll søgugongdin bert fevnir um 24 tímar, hevur hópatals gátur, har list, súmbolir, og gamlar sagnir hava sína stóru ávirkan, og har lesarin eisini sleppur inn um dyrnar á onkrum loyniligum agenturi.

Það var ikki fyrr enn í 1996, at Dan Brown gavst sum lærari og gjørdist fulltíðar rithøvundi. Undan hesum hevði hann eisini roynt seg sum sangara og sangskrivara, men við bókini fann hann sína røttu hill.

Fyrstu bøkurnar skaptu tó ikki størvegis umrøðu. Nøkur hundrað túsund eintøk vórðu seld, men hetta broyttist alt, tá The Da Vinci Code kom á marknaðin. Eftir einari viku var bókin ovast á sölulistanum hjá New York Times, og ta einu vikuna vóru allar fyra bøkurnar hjá honum at finna á top-listanum.

Síðani hevur talan verið um tvær bókur afturat í Langdon-röðini, sum eftir øllum at døma verður tað, sum Brown fer at nýta orku sína til. Í øllum førum hevur hann í sjónvarpssamrøðu sagt, at hann hevur hugskot til einar 12 bókur afturat í Langdon-röðini.

Tann nýggi Indiana Jones

Tað er ikki av tilvild, at Dan Brown umvegis aðrar persónar í bókini lýsir Robert Langdon sum ein nýmótans ímynd av Harrison Ford. Eitt er, at klædnastílinur í nógvar mátar líkist casual-stílinum, sum Harrison Ford ofta sæst avmyndaður við. Annað er, at tað eru sera nógvar felags eyðkenni millum Indiana Jones – ið uttan samanbering er kendasti leikluturin hjá Harrison Ford – og Robert Langdon.

Báðir eru teir professarar, men har Indiana er søgugranskari, er Robert Langdon súmbol-granskari. Men tað merkir á ongan hátt, at hann rennur seg í færri ella minni spennandi ævintýr enn Indiana. Einasti munurin í so máta er, at ævintýrini hjá Langdon ganga fyri

seg í nútíðini, meðan Indiana Jones-filmirnir ímynda samfelagið, sum tað var fyri hálfari øld síðani. Og har Indiana Jones er ræðsluslugin, tá hann kemur í nánd av slangum, so er Langdon hart raktur av klaustrofobi. Hetta tí hann sum smádrongur var um missa lívið, tá hann var dottin í ein gamlan brunn.

Báðir hava teir eisini serlig evni at finna saman við vøkrum og klókum konufólki, ið so ella so hjálpa til, tá stóru gáturnar skulu loysast.

Sambært Dan Brown, so hevur hann framvegis nóg hugskot til, hvørji ævintýr Robert Langdon skal sendast á. Higar til eru tey fyra í tali.

Angels & Deamons (Engle & Dæmoner) 2000

Robert Langdon verður vaktur á miðjari nátt. Bráðliga stendur hann við próvnum um, at ein gomul losja – Illuminati, sum á sinni stríddist móti katólsku kirkjuni, nú er vaknað aftur. Áðrenn Langdon veruliga fær umrátt seg, er hann ávegis til Sveis, har ein vísindamaður, sum eisini er katólskur prestur, er myrður. Støðan gerst heilt óhugnalig, tá tað stendur greitt, at Leonardo Vetra, sum maðurin eitur, júst hevur loyst eina av stóru vísindagátunum. Úrslitið av hesum er einki minni enn fantastiskt, men samstundis ræðuligt, um skeivu persónarnir fáa hendur á tí. Og so byrjar kapprenningin, har Langdon saman við Vottira Vetra skal byrja fyri eini vanlukku, sum hóttir við at leggja Vatíkanið í oyði. Á vegnum skulu gátur um Illuminati loysast, og tað verður gjørt við hjálp frá nøkrum av stóru vísinda- og listamonnunum í heimssøguni.

The Da Vinci Code (Da Vinci Mysteriet) 2003

Langdon hevur júst hildið fyrielstur í París, tá hann á hotelkamari sínum fær vitjan av fronsku fregnartænastuni. Á stóra listasavninum, Louvre er stjórin, Jacques Saunière, myrður, og at byrja við heldur Langdon, at hann onkursvegna skal hjálpa til við at loysa morðgátuna. Hetta tí Saunière sum sína seinastu gerð teknaði nøkur súmbol á bæði seg og gólvið í Louvre. Tað, sum Langdon ikki veit av, er, at Saunière á deyðastráð endaði boðskapin við »P.S. Find Robert Langdon«. Tí ivast lögreglan ikki í, at Langdon er drápsmaðurin. Við hjálp frá Sophie Neveu, sum starvast sum kryptografur hjá lögregluni, eydnast Langdon at flýggja, og so byrjar stóra kapprenningin. Ein kapprenning, sum ikki bert skal loysa morðgátuna, men har tey bæði í kapprenning við lögregluna og eina konservativa katólska samkomu skulu royna at finna fram til, hvat tað var, sum tempulriddararnir áttu og sum gjørdi teir til mætastu menn í Europa í 13. øld.

The Lost Symbol (Det forsvundne tegn) 2009

Langdon skal gera einum av góðu vinum sínum eina tænaðu, men bráðliga er fangaður í eini gátu, sum tykist heldur óhugnalig. Tað einasta pettið, sum Langdon sær av vini sínum, er avhøgda hondin, og í telefonini hoyrir hann eina óhugnaliga rødd greiða honum frá, hvørji ráð eru til at taka, um Langdon vil síggja Peter Solomon aftur á lívi. Peter Solomon er frímúrarar á hægsta stigi, og skjótt stendur greitt, at maðurin handan óhugnaliga røddina vil hava fatur á tí, sum er fjalt handan stóru gátuna hjá losjufelagsskapinum. Washington er í nógvar mátar ein høvuðsborg fyri frímúrarar, og tað er eisini í stóru og søguligu bygningunum her, at Langdon skal finna svarið til gátuna. At hjálpa sær hevur hann hesa ferð Katherine Solomon, sum seinnu árin hevur granskað nóg innan eitt mest sum ókent vísindaðki. Og tað tykist eisini, sum hevur brotsmaðurin onkran serstakan áhuga á tí, sum Katherine tekst við.